

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Aan
de voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

Contactpersoon	Doorkiesnummer
-	-
Datum	Bijlage(n)
27 april 2006	-
Ons kenmerk	Uw kenmerk
DGP/WV/U.0601119	-
Onderwerp	
Vorderingsprocedure en alcoholslot	

Geachte voorzitter,

Bij brief van 19 december 2005 (Kamerstukken II 2005/06, 29 398, nr. 35) zegde ik u toe u - naar aanleiding van het evaluatierapport van de vorderingsprocedure - te zullen informeren over de wijze waarop ik de aanbevelingen uit dit rapport zou uitwerken. Essentieel onderdeel van deze uitwerking is de invoering van het alcoholslot.

Het alcoholslot is een onderwerp dat in de Nota Mobiliteit uitdrukkelijk wordt genoemd als middel om het aantal alcohol-gerelateerde doden in het verkeer terug te brengen. Invoering van een alcoholslot programma kan in Nederland volgens berekeningen maar liefst 30 doden op jaarbasis besparen. Essentieel is daarbij dat niet alleen de technisch innovatieve toepassing van het apparaat (het alcoholslot) wordt toegepast, maar dat een betrokkene tegelijkertijd wordt verplicht deel te nemen aan een begeleidingsprogramma dat erop gericht is om een verandering in het gedrag teweeg te brengen. Voor de uitwerking van dit begeleidingstraject zoek ik uitdrukkelijk de samenwerking met mijn collega van VWS.

In deze brief ga ik eerst in op de aanbevelingen uit het rapport en beschrijf daarbij de acties die daaruit voortkomen en reeds zijn voortgekomen. Tenslotte informeer ik u over mijn plannen inzake het alcoholslotprogramma.

Postadres Postbus 20901, 2500 EX Den Haag
Bezoekadres Plesmanweg 1-6, 2597 JG Den Haag

Telefoon 070 351 61 71
Fax 070 351 78 95

A. de Vorderingsprocedure

Inleiding

In de artikelen 130 tot en met 134 van de Wegenverkeerswet 1994 wordt de zogenaamde vorderingsprocedure beschreven. Dit is een administratiefrechtelijke procedure, die door het CBR wordt uitgevoerd. Deze procedure staat overigens los van de strafrechtelijke afhandeling van een concreet delict. Het doel van de vorderingsprocedure is om vast te stellen of een bestuurder nog geschikt of rijvaardig is om de rijtaak uit te voeren en of hij nog een maatregel nodig heeft om te voorkomen dat hij weer in de fout gaat. In het navolgende zal ik mij beperken tot dat deel van de vorderingsprocedure dat is gericht op de geschiktheid, en meer in het bijzonder op de alcoholmeldingen.

De vorderingsprocedure kent thans twee maatregelen, te weten:

- A. de educatieve maatregel alcohol en verkeer (EMA, een 3-daagse cursus voor bestuurders die staande zijn gehouden met een alcoholpromillage tussen de 1,3 en 1,8 promille, en
- B. een medisch psychiatrisch onderzoek voor bestuurders die staande zijn gehouden met een alcoholpromillage van 1,8 of meer, waarin wordt vastgesteld of iemand nog rijgeschikt is.

In de huidige situatie is het promillage richtingbepalend voor de verdere maatregel. Uit onderzoek blijkt dat een aanpak die zich uitsluitend baseert op het promillage van bestuurders die onder invloed van alcohol rijden, te weinig onderscheid maakt binnen de doelgroep. In de praktijk blijkt dat zo'n 25% van de deelnemers aan een EMA een dermate groot alcoholprobleem heeft dat zij niet in die groep thuis hoort, maar meer baat zou hebben bij een maatregel die meer gericht is op de bestrijding van hun alcoholproblematiek. De alcoholproblematiek van deze groep bestuurders beïnvloedt namelijk niet alleen hun attitude ten aanzien van rijden onder invloed, maar ook andere aspecten van hun leven. Ik onderzoek daarom thans op welke wijze ik deze groep problematische alcoholgebruikers nauwkeuriger kan selecteren dan via het promillage en voor welke maatregel zij vervolgens in aanmerking komen. Daar deze aanpak raakt aan de volksgezondheid en daarmee het beleidsveld van mijn collega van VWS, zal ik op dit punt nauw met hem samenwerken.

Uitwerking van de aanbevelingen uit het rapport over de evaluatie van de vorderingsprocedure.

Het in de eerste alinea van deze brief bedoelde rapport over de vorderingsprocedure geeft een positief oordeel over de effectiviteit van de huidige procedure. Toch ziet het onderzoekende bureau nog ruimte voor verdere verbetering. Daartoe bevat het rapport een zevental aanbevelingen. Hierna worden deze aanbevelingen genoemd en wordt vervolgens beschreven hoe ik met deze aanbevelingen om ben gegaan, dan wel denk om te gaan.

1. Vergroot de preventieve werking van de procedure.

De huidige procedure is breed onder de aandacht van de politie gebracht. Burgers zijn zich er echter ook nu nog onvoldoende van bewust dat zij vanaf 1,3 promille een EMA krijgen opgelegd. Het is in het belang van de preventie en daarmee van de

verkeersveiligheid dat deze informatie bij het publiek bekend is. Ik ben daarom van plan een brede publieksvoorlichting op te zetten, zodra de vorderingsprocedure herzien is.

2. Verzamel en registreer meer kennis over de karakteristieken van overtreeders.

De divisie Vorderingen van het CBR krijgt medio 2006 de beschikking over een geheel nieuw, op maat ingericht, workflowmanagement systeem. Dit nieuwe systeem biedt de basis voor het uitvoeren van deze aanbeveling door het kunnen koppelen van bepaalde daartoe ingevoerde bestanden en gegevens. Dit alles uiteraard binnen de eisen van de privacybescherming. Deze grotere opbouw van kennis over de overtreeders leidt tot een betere afstemming van het cursusaanbod op de doelgroep.

3. Vergroot de instroom bij de vorderingen

De effecten van de vorderingsprocedure kunnen verder worden vergroot door een grotere instroom. Dit wordt op meerdere manieren bewerkstelligd. Ten eerste doordat de politie door het CBR beter geïnformeerd is over het bestaan van de vorderingsprocedure en doordat de doorverwijzing van de politie naar het CBR is verbeterd. Dit is een traject dat reeds is ingezet. Ten tweede stel ik voor om de vorderingsprocedure eerder toe te passen, dus bij lagere promillages (vanaf 0,8‰ in plaats van 1,3‰ zoals in de huidige situatie).

4. Pas doelgroepsegmentering toe.

De vorderingsprocedure kan nog effectiever zijn dan ze nu is, door binnen de totale groep van alcoholovertreders verdergaand te differentiëren. Bij de bepaling van de zwaarte van de maatregel zal een onderscheid worden gemaakt tussen lichte drinkers, middelzware drinkers en zware drinkers. De wijze waarop dit onderscheid gemaakt zal worden (door middel van het bepalen van de promillages of door middel van biometrische gegevens), is thans onderwerp van onderzoek. De eerste aanleiding voor een melding in het kader van de vorderingsprocedure zal in ieder geval het overschreden promillage zijn, de wijze van differentiatie daarna is thans onderwerp van onderzoek.

Meer en meer gerichte maatregelen kunnen voor een doelgerichte aanpak van de problematiek van de overtreeders zorgen. Zo zal een structuur ontstaan waarbij bij opklimmende ernst een zwaardere maatregel wordt ingezet. Respectievelijk stel ik voor om een lichte EMA, een "gewone" EMA, een alcoholslot programma of een onderzoek naar de geschiktheid op te leggen, of het ongeldig verklaren van het rijbewijs.

5. Verhoog de efficiency van de vorderingsprocedure.

Onder punt 2 gaf ik al aan dat de divisie Vorderingen medio 2006 over een nieuw, op maat ingericht, workflowmanagement systeem zal beschikken. De divisie Vorderingen voorziet daardoor een efficiencyslag, die leidt tot een kwalitatieve verbetering van de werkprocessen waardoor de grotere instroom (zie punt 3) kan worden opgevangen.

6. Verbetering van het na-traject bij ongeldig verklaren rijbewijs.

Het CBR heeft hierover overleg gevoerd met het openbaar ministerie. Conclusie van deze gesprekken is dat samenwerking met de verschillende diensten, zoals het Bureau

Verkeershandhaving openbaar ministerie (BVOM) en de RDW, zeker tot een betere en effectievere handhaving op onderhavig punt kan leiden. Inmiddels levert het CBR periodiek informatie over ongeldig verklaarde rijbewijzen aan het BVOM, die daarna gerichte informatie verleent aan de verschillende politiekorpsen.

7. Onderzoek de financieringsstructuur.

Het CBR is door mij gevraagd om de structuur van de kosten van de vorderingsprocedure te onderzoeken om te kijken of er efficiency te behalen is. Dit onderzoek loopt nog.

B. Het alcoholslot programma

Bovenstaand heb ik u geschetst op welke wijze ik de vorderingsprocedure zou willen herzien, om de effectiviteit van de procedure nog verder te vergroten. Een essentieel onderdeel van de herziene vorderingsprocedure is het alcoholslot programma (ASP).

Wat is het ASP?

Het ASP is een nieuw, innovatief middel om alcohol in het verkeer tegen te gaan. Het maakt gebruik van recent ontwikkelde technologieën om de bestuurder te dwingen af te zien van alcoholgebruik in het verkeer. Het programma bestaat uit een blaasapparaat met een startonderbreker dat in het voertuig wordt ingebouwd, en uit een medisch-psychologisch begeleidingsprogramma. Het programma is gericht op zware alcoholovertreders, die verantwoordelijk zijn voor de grote meerderheid van de alcoholgerelateerde ongevallen. Het alcoholslot programma is een effectief middel om rijden onder invloed tegen te gaan.

Waarom het ASP?

De Nota Mobiliteit (Kamerstukken II 2005/06, 29644, nr. 12) formuleert streefgetallen voor de besparing van het aantal verkeersdoden in 2010 met een doorkijk tot 2020. Op het gebied van alcoholgerelateerde doden wordt gestreefd naar een vermindering van 50 doden per jaar in 2020. Deze vermindering kan naar verwachting met de huidige maatregelen niet bereikt worden. Nieuwe maatregelen zijn noodzakelijk. Het ASP levert volgens berekeningen een substantiële bijdrage aan deze doelstelling, namelijk een besparing van 30 doden per jaar. Het ASP richt zich voornamelijk op een relatief kleine groep zware drinkers (0,6% van de aangehouden bestuurders), die voor een relatief groot deel van de alcoholgerelateerde ongevallen (80%) verantwoordelijk is.

Waarom het ASP in de voorgestelde opzet?

De keuze voor de voorgestelde opzet met een combinatie van gebruik van technologie en een begeleidingsprogramma gericht op gedragsverandering is vooral ingegeven door bewezen succesfactoren in binnen- en buitenland. Gebruik van alleen de technologie (het alcoholslot) heeft weliswaar zin in de periode dat het apparaat is ingebouwd in het voertuig, doch leidt (zo is de ervaring in de VS en Canada) na uitbouw van het apparaat vrijwel onmiddellijk tot verval in de oude fout: drinken en rijden. De begeleidingsprogramma's gericht op gedragsverandering hebben ook in Nederland (Educatieve Maatregel Alcohol en Verkeer) een hoge succesfactor met

een bewezen verminderde kans op herhaling. Daar bij zware drinkers alleen het begeleidingsprogramma niet afdoende helpt, kan de technologie de stok achter de deur zijn, die de betreffende persoon nodig heeft om van zijn of haar probleem af te komen. De kracht van het programma zit dus in de combinatie van de technologie en het begeleidingsprogramma.

Samenwerking met VWS

Net als bij de andere maatregelen in de vorderingsprocedure zoek ik nadrukkelijk samenwerking met mijn collega van VWS, die voor het algemene alcoholbeleid in Nederland verantwoordelijk is. Het probleem van de doelgroep voor dit programma (zware drinkers) wordt daardoor breder gezien dan alleen het gebruik van alcohol in het verkeer. Bovenmatig alcoholgebruik is niet alleen een probleem voor de verkeersveiligheid, maar ook voor de volksgezondheid.

Samenloop met het puntenstelsel

Een andere maatregel om het aantal doden in het verkeer terug te brengen, de invoering van het puntenstelsel voor bestuurders die meerdere keren in de fout gaan, ligt op dit moment in de Tweede Kamer (Kamerstukken II 2005/06, 30 324, nr. 2). Dit puntenstelsel heeft tot doel de aanscherping van het recidivebeleid gericht op bestuurders die zich schuldig maken aan ernstige verkeersdelicten, zoals bijvoorbeeld rijden onder invloed van alcohol. De twee maatregelen, het ASP in de vorderingsprocedure, en het puntenstelsel, zijn echter complementair aan elkaar. Het puntenstelsel is ingebed in het strafrecht. Zoals bovenstaand is beschreven, is en blijft de vorderingsprocedure bestuursrechtelijk, en kunnen de maatregelen uit de vorderingsprocedure los van het strafrechtelijke traject worden opgelegd.

Als gevolg van het feit dat beide procedures naast elkaar kunnen worden gevolgd, zal het kunnen gebeuren dat een persoon in het kader van het strafrecht een ontzegging van de rijbevoegdheid krijgt opgelegd (met eventueel straks op basis van het wetsvoorstel puntenstelsel een ongeldigheid van rechtswege van het rijbewijs) en in het kader van de vorderingsprocedure in aanmerking komt voor het ASP. Kenmerk van het alcoholslot is dat betrokkene in beginsel geschikt wordt beoordeeld, maar wel een extra maatregel nodig heeft in de vorm van het ASP. Betrokkene zal dan ook, onder voorwaarde van deelneming aan dit alcoholslotprogramma, in het kader van de vorderingsprocedure zijn rijbewijs kunnen behouden, respectievelijk terugkrijgen. Op dit punt zou een samenloop kunnen ontstaan met de strafrechtelijke rij-ontzegging en, afhankelijk van de duur van die ontzegging, met de ongeldigheid van rechtswege. Uitgangspunt zal dan zijn dat betrokkene in beginsel pas zijn ASP zal kunnen beginnen na afloop van de hem opgelegde rij-ontzegging, dan wel, indien zijn rijbewijs van rechtswege ongeldig is geworden, nadat hij weer een rijbewijs zal hebben gekregen. In het kader van de regelgeving rond het ASP zal ook een voorziening worden getroffen dat kenbaar wordt dat betrokkene in dat geval alleen een voertuig voorzien van een ASP zal mogen besturen.

Ook andere combinaties zijn denkbaar, bijvoorbeeld het geval dat iemand al enige tijd bezig is met een ASP en daarna in de fout gaat en in het kader van de strafprocedure

een rij-ontzegging opgelegd krijgt. Nader zal moeten worden uitgewerkt welke oplossingen voor deze vormen van samenloop geboden kunnen worden. Over de precieze consequenties zal in het kader van de voorbereiding van de noodzakelijke regelgeving met betrekking tot het ASP overleg plaatsvinden met mijn ambtgenoot van Justitie.

Het is de bedoeling de uitwerking van het ASP gelijk te laten oplopen met de vernieuwing van de vorderingsprocedure. Ik streef ernaar om het wetsvoorstel over beide onderdelen in de tweede helft van 2007 aan de Tweede Kamer aan te bieden, opdat inwerkingtreding in de loop van 2009 zou kunnen geschieden.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT,

Karla Peijs